

Hafnarfjarðarbær
Strandgötu 6
220 HAFNARFJÖRÐUR

Garðabær, 29. febrúar 2024
Málsnúmer: 202402-0006
SS

Efni: Umsögn um skipulags- og matslýsingu fyrir breytingu á aðalskipulagi Hafnarfjarðar 2013-2025 og deiliskipulagsáætlanir/breytingar vegna borteiga Coda Terminal.

Vísað er í tölvubréf frá Hafnarfjarðarkaupstað, sem barst gegnum Skipulagsgátt þann 1. febrúar 2024. Þar er óskað eftir umsögn Náttúrufræðistofnunar Íslands um skipulags- og matslýsingu fyrir breytingu á aðalskipulagi Hafnarfjarðar 2013-2025 og deiliskipulagsáætlanir vegna borteiga Coda Terminal suður af Straumsvík.

Viðfangsefni aðalskipulagsbreytingarinnar og deiliskipulagsáforma er að tryggja heimildir í skipulagi fyrir starfsemi Coda Terminal, þ.m.t. fyrir uppbyggingu móttöku- og förgunarstöðvar fyrir koldíoxíð í Hafnarfirði. Sú skipulags- og matslýsing sem hér er til umfjöllunar varðar staðsetningu lóða fyrir 8 borteigi þar sem vatni með uppleystu CO₂ er dælt niður á 300-800 m dýpi í basaltjarðlög, þar sem CO₂ á að bindast varanlega í berggrunninn. Aðstæður fyrir þessa tilraunastarfsemi eru metnar ákjósanlegar í Straumsvík og nágrenni.

Náttúrufræðistofnun veitti umsögn til Skipulagsstofnunar um matsáætlun vegna áforma Coda Terminal hf. í Straumsvík, þann 8. desember 2022. Þar komu fram ýmsar ábendingar varðandi möguleg umhverfisáhrif starfseminnar og er vísað í þá umsögn, t.d. varðandi nauðsynlegar rannsóknir á mögulegum áhrifum niðurdælingar á grunnvatnsstreymi og þrýsting á berg neðanjarðar. Í umsögninni segir einnig að „Athugunarsvæði framkvæmdarinnar [væri] umfangsmikið og [næði] til vesturs yfir óraskað svæði sem er á náttúruinjasrá og nýtur sérstakrar verndar samkvæmt náttúruverndarlögum. Á þessu svæði eru merkar náttúruinjar, s.s. fágætar plöntutegundir, einstakar sjávarfallatjarnir með dvergbleikju, hraunmyndanir með rishólum, hraunbollum og leifar af fornum gervígígum sem í hafa fundist steingervingar. Það er mat Náttúrufræðistofnunar að framkvæmdarsvæðið eigi að einskorðast við svæði sem nú þegar hefur verið raskað, eins og Kapelluhraun, og óröskuðum svæðum með merkum jarðminjum og lífríki verði hlíft. Þá má benda á að með því að raska grónum svæðum er verið að auka kolefnislosun sem samræmist ekki markmiðum fyrirtækisins.”

Samkvæmt skipulagslýsingunni er stefnt að því að koma fyrir 8 nýjum iðnaðarsvæðisreitum á aðalskipulagi fyrir borteigi suður af núverandi iðnaðarsvæði í Kapelluhrauni. Einnig þarf að koma fyrir nauðsynlegum veg- og lagnatengingum. Á hverjum borteig er áætluð stjórnbygging, allt að 150 m² að stærð, allt að átta niðurdælingarborholur sem hver um sig er með borholuskýli, tvær til fjórar borholur til vatnstöku, og annað sem til þarf, en lagnir milli borteiganna verða neðanjarðar. Til að lágmarka rask er borholur safnað fyrir á einni lóð og skáboranir út frá lóðinni. Stefnt er að því að ganga frá umhverfi borteiga þannig að þeir falli vel inn í umhverfið sbr. tölvugerðar ásýndarmyndir á bls. 8 í greinargerð.

Áætlaðar staðsetningar fyrir borteigi eru bæði á röskuðum svæðum, m.a. innan iðnaðarsvæðis, en syðstu borteigirnir eru staðsettir á öröskuðu hrauni, bæði sögulegu (Kapelluhraun) og forsögulegu hrauni (Selhraun) sem hvoru tveggja falla undir ákvæði 61. gr. náttúruverndarlaga. Í þessari grein náttúruverndarlaga kemur einnig fram að forðast beri að raska ósnortnum hraunmyndunum nema að brýnni nauðsyn og þá sérstaklega er varðar almannna hagsmuni. Að mati Náttúrufræðistofnunar ætti að gera úttekt á verndargildi þessara öröskuðu hraunmyndana áður en endanleg útfærsla á staðsetningu og hönnun borteiga og annarra innviða er ákveðin í deiliskipulagi. Þá þarf einnig að kanna hvort friðaðar plöntur, plöntur á válista eða sjaldgæfar plöntutegundir finnast á áætluðum framkvæmdasvæðum með vettvangskönnun. Slík vettvangsgögn eru nauðsynleg forsenda umhverfismats skipulagsáformanna að mati Náttúrufræðistofnunar.

Náttúrufræðistofnun áskilur sér rétt á frekari athugasemdum á síðari stigum.

Virðingarfyllt,

Snorri Sigurðsson
Sviðsstjóri náttúruverndarsviðs

